

СЕРГІЙЧУК А. В., магістрант

Науковий керівник – **РИБАК Н.О.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Розглянуто особливості формування системи соціального захисту населення країни. Визначено пріоритетні напрями регіональної політики соціального захисту населення. Запропоновано частину функцій з соціального захисту населення передати на рівень територіальних громад, щоб підвищити рівень соціальної відповідальності на місцях.

Ключові слова: соціальна політика, захист населення, соціальні стандарти, послуги, соціальна сфера, децентралізація територіальних громад.

Соціальна сфера посідає важливе місце серед усіх життєво-важливих сфер, які допомагають окремій категорії населення країни досягнути встановлених параметрів якості життя. Уряд країни повинен керуватися принципом, що кожне суспільство є відповідальне за соціальний добробут громадян. Одним із основних факторів регулювання забезпечення соціального рівня добробуту населення країни виступає соціальна політика держави.

Перед Україною постали зобов'язання щодо дотримання міжнародних соціальних стандартів, які вимагають диверсифікації каналів проведення соціальних виплат та делегування частини соціальних функцій центрального уряду домогосподарствам та корпоративному сектору. На даний час всі держави члени Ради Європи ратифікували Європейську соціальну хартію, Україна підписала Європейську соціальну хартію 7 травня 1996 р. і Законом України від 14 вересня 2006 р. № 137V ратифікувала цей документ [3].

Соціальна сфера потребує подальших реформ у таких напрямках:

- децентралізація територіальних громад з концентрацією центрів надання соціальних послуг.
- створення нових підходів в організації роботи системи надання соціальних послуг, що надаються окремим верствам населення.
- встановлення мінімального базового пакета (рівня) соціальних послуг, що повинен забезпечуватися на рівні територіальної громади.
- впровадження адресної соціальної допомоги, яка б забезпечувала базові потреби окремих мало захищених категорій населення.
- залучення недержавних організацій з метою посилення конкуренції на ринку надання соціальних послуг.

В Україні проходить децентралізація влади, яка істотно впливає на формування нової системи соціального захисту населення. Система соціального захисту населення України має розгалужену регіональну структуру соціальних закладів та установ, завдяки яким надаються соціальні послуги певним групам населення. Усі установи і заклади, які надають такі послуги мають складну ієрархічну будову, від регіональних закладів до мультидисциплінарних команд фахівців (представники як соціальних служб, так і працівники інших підприємств, організацій та установ, а також волонтери). На даний час соціальні послуги надають більше 1000 закладів: територіальні центри соціального

обслуговування, будинки-інтернати для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, заклади для бездомних осіб, центри адаптації осіб, які відбули покарання.

Основними напрямами державної та регіональної політики соціального захисту населення сьогодні є: створення державних та недержавних агенцій надання соціальних послуг; розробка критеріїв забезпечення адресності соціальних послуг; створення єдиної інформаційної бази осіб та сімей, яким надаються соціальні послуги в Україні; збільшення кількості різновидів форм надання соціальних послуг на основі активного залучення недержавного сектору; збільшення фінансування системи компенсації споживачам за соціальні послуги, яких вони не можуть отримати за місцем проживання; дотримання принципу громадського контролю за використанням державних коштів на соціальний захист.

Реалізуючи політику децентралізації системи державного управління, необхідно частину функцій з соціального захисту населення та надання соціальних допомог малозабезпеченим сім'ям, а також обслуговування пенсіонерів передати на рівень територіальних громад. Це дасть можливість підвищити рівень соціальної відповідальності на місцях.

Оцінка розвитку системи соціального захисту населення виявила багато невідповідностей між потребами населення та можливостями системи соціального захисту, а також значну диференціацію матеріально-технічної бази та обсягів надання послуг особам, які потребують соціального захисту. В зв'язку з цим виникає завдання усунення диспропорцій у системі соціального захисту населення в регіональному розрізі, щоб забезпечити рівність доступу до соціальних послуг у різноманітних регіонах країни в однаковій мірі.

Основну увагу необхідно зосередити на вивченні джерел залучення коштів, які можна було би використати на реалізацію проектів у цій сфері з найменшим терміном окупності. Доцільно зосередити увагу на реалізації заходів, які матимуть більш значний ефект при мінімальних вкладеннях коштів в розвиток соціальної інфраструктури.

Наряду з цим, шлях на децентралізацію системи державного управління вимагає необхідності розробки дієвих механізмів посилення ролі регіональних органів виконавчої влади, а також представницьких органів територіальних громад у вирішенні соціальних проблем населення відповідного регіону.

Зрозуміло, що соціальні програми, які стоять на порядку денному в тому чи іншому регіоні, в короткі терміни реалізувати буде нереально. Причиною цього є відсутність належного фінансування соціальних видатків.

Виходячи з цього доцільно в кожному регіоні виділити пріоритетні напрями регіональної політики соціального захисту населення:

- розширення повноважень виконавчих комітетів територіальних громад у системі соціального захисту;
- активізація роботи щодо створення та розвитку регіональних благодійних фондів цільового характеру;
- забезпечення перехресного фінансування соціальних видатків за рахунок перевиконання планів адміністрування місцевих податків і митних зборів;
- модернізація та матеріально-технічне оновлення територіальних центрів обслуговування соціально незахищених верств населення;
- відновлення практики закріплення за окремими потужними суб'єктами господарювання регіону окремих інтернатних закладів та закладів соціального захисту для дітей;

- стимулювання розвитку волонтерського руху щодо реалізації програм соціальної реабілітації учасників АТО, УБД;

- формування незалежної системи громадського контролю за розподілом та використанням коштів регіонального бюджету на соціальні заходи;

- створення та підтримання діяльності інформаційних інтернет-ресурсів для консультативної підтримки населення.

З метою активізації процесів децентралізації системи державного управління доцільно забезпечити розширення повноважень виконавчих комітетів територіальних громад у системі соціального захисту. Це дозволить оперативніше вирішувати багато дрібних питань соціального захисту населення шляхом уникнення тривалої бюрократичної процедури погоджень та дозволів.

Крім того, щоб уникнути нецільового використання коштів у системі соціального захисту доцільно посилити громадський контроль. Формування незалежної системи громадського контролю дозволить забезпечити прозорість усіх рішень щодо розподілу та використання коштів регіонального бюджету на соціальні заходи, а також виключить можливі прояви корупції та нецільового використання коштів бюджету територіальної громади.

Отже, сформовані пріоритетні напрями регіональної політики соціального захисту населення дозволять зосередити увагу на реалізації важливих заходів і створить належні умови для утримання відповідних структур та надання різноманітних послуг. Вдосконалення основ регіональної політики соціального захисту населення дозволить зменшити соціальну напругу в регіоні, активізувати соціальний діалог на усіх рівнях управління.

Список використаних джерел

1.Ємельяненко Л. М., Федулова Л. І. Децентралізація в сфері соціальної політики в регіонах України. Економіка та держава. 2021. № 4. С. 4–11. DOI: [10.32702/2306-6806.2021.4.4](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.4.4)

2.Кудлаєнко С. В. Пріоритетні напрями державної соціальної підтримки та захисту населення країни. Економіка та держава. 2018. № 3. С. 50–52.

3.Фаріон М.М. Особливості системи соціального захисту населення України / М.М. Фаріон // Ефективна економіка. 2017. № 7. С.96-102.

УДК: 657.1

РОМАНЮК В.О., здобувач

Науковий керівник – **ХОМОВИЙ С.М.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНІСТІ У КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ

Висвітлено зловживання, пов'язані з неправильністю складання фінансової звітності та публічні процеси, що виникають у зв'язку з цим явищем. Установлено головні види та ефекти зловживань при формуванні фінансовій звітності підприємств.

Ключові слова: бухгалтерський облік, звітність, управлінські рішення, шахрайство, відповідальність.